54e jaar — Nr 47. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 20 April 1907.

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **Groote Markt, te Tongeren.**

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Drie maal per week: 8 fr. per jaar.
Twee - - 5 -
Een - - 4 -

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn voorafbetaalbaar.

Aankondigingen: 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad, 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD.

TONGEREN, DEN 20 APRIL 1907.

DE POLL.

Laatst moest er een lid van den Provincialen Raad gekozen worden in het kanton Mechelen-aan-Maas, provincie Limburg. Twee candidaten stelden zich op rang, beiden behoorende tot de katholieke gezindheid: heeren baron de Lamberts en de Caritat de Peruzzis. Om te vermijden dat er gestreden werde onder partijgenooten, richtte men een algemeenen *poll* in, een soort voorbereidende kiezing.

De *poll* wees uit dat baron de Lamberts candidaat zou wezen: hij behaalde rond de 400 stemmen, als wij het goed voorhebben, meer dan zijn mededinger.

Eiwel! ondanks den *poll*, is er toch strijd geweest, omdat heer de Caritat den uitslag van den *poll* niet aanveerdde, voorgevende dat alles niet eerlijk toegegaan was.

In hoeverre die bewering gegrond was of niet gegrond, gaan we niet onderzoeken; we stellen enkel vast dat, te dezer gelegenheid, de *poll* teenemaal zijn doel gemist heeft.

* * *

En wat gezeid over den kiesstrijd zelf! Een vriend uit het Limburgsche, op geen kanten betrokken in de plaatselijke politiek van 't kanton Mechelen a/M, een onpartijdige toeschouwer dus, zond ons een verzameling druksels: omzendbrieven, manifesten, liedjes, welke onder het volk verspreid werden bij den aanvang en in 't heete van 't gevecht. Wij hebben ze voor ons liggen, en 't is geenszins hartversterkend ze te lezen.

Wij hebben in ons leven voor heete vuren gestaan, menigen harden, nijdigen kamp meegestreden, maar nooit zijn wij den *legenstrever* zoo geweldig, zoo ruw ten lijve gegaan, neen, nog niet voor het tiende paart, dan de partijgangers van den eenen *katholieken* candidaat die van den anderen *katholieken* candidaat hebben aangepakt. De tegenstrevers van eenen dier candidaten gingen zooverre zelfs hem uit te maken voor eenen vriend der geuzen, voor eenen anti-pastoor: « *Stemt dus voor hem...* — stond er in 't judasachtig manifest te lezen — *met moed vooruit en binnenkort zenden wij die vreemde paters en nonnen met geheel het papengespuis de grenzen over.* »

Zoo streden in 't kanton Mechelen a/M katholieke broeders tegen katholieke broeders! 't Is om er bij te weenen, nog heer van schaamte dan van hartzeer.

Doch laat ons een sluier werpen over al die buitensporigheden, en hopen dat onze katholieke gewesten er nimmer meer getuige van wezen. 't Is er ons, trouwens, eigenlijk om te doen te bewijzen dat de *poll*, in sommige omstandigheden, als genees- of beter, als voorbehoedmiddel aangewend, tot erger gevolgen leidt dan de kwaal zelve.

* * *

Nog eens uit het voorbeeld van Mechelen a/M blijkt, dat het inrichten van eenen *poll* niet altijd den strijd verhindert. Hoe goed men 't ook overlegge, met welke eerlijke inzichten men ook bezield zij, nooit biedt een algemeene *poll* voldoende waarborgen aan, en licht kan de voorloopige candidaat die de neerlaag leed, zich beklagen over eene of andere onregelmatigheid, en ze als voorwendsel nemen tot het staande houden zijner candidatuur. En weet ge wat men dan bekomt? Er heeft een dubbele kiesstrijd plaats: een voor den *poll*, een tweede van na den *poll* tot na de eigenlijke kiezing — geen discussie onder een beperkt getal personen in gesloten vergaderingen, maar een echte strijd in volle straat, ten aanschouwen van iedereen, partijgenoot en tegenstrever.

O! wat plezier moeten liberalen, socialisten en andere verklaarde tegenstrevers der katholieke partij beleven aan zoo'n broedertwist! Ginge het nog om grondbeginselen, welke door eene van beide fractien geschonden waren, men kon te den strijd aannemen, goedkeuren zelfs — nooit de strijdmaddelen, wel te verstaan, die te Mechelen a/M aangewend zijn — maar 't gold weeral een ellendige kwestie van personen, en daarvoor heeft gansch een kanton maandenlang te vuur en te zweerd gestaan, werden twist en wrijving gesticht onder 't braafste volk van heel België.

En ziet dan eens den toestand van den candidaat welke in den *poll* zegepraalt. Vooraleer de *poll* uitspraak deed, wek'en lang aan een bestreden en in 't openbaar uitgekleed door de partijgangers van zijnen mededinger.

Maar nu, de *poll* heeft zijn woord gezeid en opeens moet de domkop, de uitgeflotene van gisteren, de man der situatie worden, de held van vandaag, en moeten ook zij, die hem eerst uitscholden en belaagden, voor hem werken en stemmen. Kan dat gaan met overtuiging, met geestdrift?

* * *

En ware de twist nu maar gelaan, eens de kiezing afgeloopen! Maar dat is gewoonlijk 't geval niet.

Begonnen op provincialen terrein, wordt hij dikwerf voortgezet op gemeentelijk, wel eens op wetgevend terrein.

Voor wat het kanton Mechelen a/M betreft, van nu af aan is 't zeker dat, bijvoorbeeld, te Lanaeken de jongste provinciale kiezing eenen naklank zal hebben in October a. s. Daar verblijft de candidaat welke in de kiezing verslagen werd, met een betrekkelijk kleine minderheid, wel is waar. Op 2e Paaschdag werd hem een betooging gebracht, waar, naar ons gemeld werd, 2000 personen aan deelnamen. Enkel de burgemeester was er niet bij. Eiwel! toen gaf een schepen van Lanaeken publiek zijn ontslag, voorstellende den verslagene van dangs te voren in zijne plaats te benoemen. En het volk riep: « Leve de nieuwe schepen! » — « Leve de... nieuwe burgemeester! » En men hoeft nu geen profeet te zijn om te kunnen voorspellen hoe de historie verder afloopen gaat.

* * *

De algemeene *poll* kan dus niet onvoorwaardelijk aanbevolen worden als middel tot bevrediging en goede overeenkomst.

In plaats moeilijkheden tot ieders voldoening op te lossen, verscherpt hij eer den toestand en vuurt de verdeeldheid aan.

In theorie toont hij voordeelige zijden; maar in practijk ontstaan er zulke nadeelige schaduwen, dat die goede kanten er teenemaal door verdoofd worden.

Daarom is het aangeraden eerst wel te verzinnen eer men met de *poll* begint, en die waarschuwing geld niet enkel voor Limburg, maar voor heel 't land.

Een beperkte *poll*, waar enkel afgevaardigden der verschillige gemeenten aan deelnemen, is, in ieder geval, verre te verkiezen boven den algemeenen *poll*.

(GAZET VAN ANTWERPEN.)

Liberalism en Vrijmetselarij.

Het Liberalism is de slaaf van Marjan de Vrijmetselarij?... Een oud... versleten deunije, dat evenwel altijd.... even waar blijft! — de oude liedjes zijn gewoonlijk nog de beste.... Ge protesteert liberale heertjes met zoo overtuigde gebaren dat uw pitaleerkers er sarcastisch van waggelen: « Neen, nooit, of nooit, hoewel ons liberaal geweten er over kan de waarheid wel eens wat te verbloemen, nooit lieten we ons beheerschen door die goddelooze, anti-vaderlandsche, anti-sociale secte! Dat de vrijmetselarij een goddelooze, anti-vaderlandsche en anti-sociale sectie is, hierover zijn we 't akkoord! Maar dat het liberalism een gedwee slaaf is van vuil marjan, zie daar wat te bewijzen valt, want, zegt het liberalisme, wij zeker behooren tot geene loge. »

Ik geloof U, Heerschap op uw woord. Gij zijt geen lid eener loge der mortelbroeders, maar weet Ge dan niet dat de vrijmetselarij samengesteld is uit twee soorten van leden: « de exploiteerenden en de geexploiteerden, » — vergeet me die franche uitdrukking in onze diep-vlaamsche stad Tongeren — als Ge 't maar verstaat.

August Onclair in zijn schoon boek: « La Franc-maçonnerie contemporaine » merkt met zoo veel juistheid op: « Zijn al de liberalen geen vrijmetselaars al de vrijmetselaars zijn toch liberaal. Beschouw de ware voormannen van 't hooger Liberalismus, 't zijn allemaal eerbiedweerdige logebroeders. »

Het bewijs is allergemakkelijkst: Roemt de vrijmetselarij er niet op dat zij het *Liberalisme gebaard heeft*, dat zij er het *opperhoofd* van is.

Br.·. Ragon — de gewijde schrijver der vrijmetselarij schrijft een uitbundig behagen in de bewijsvoering: « dat de vrijmetselarij, verborgen onder den naam van philosophie of wijsbegeerte, het liberaal en omwentelingsuchtig Frankrijk van 1789 vormde. Een ander Mortelbroeder.·. zegt: « De vrijmetselarij is de vorm waar de moderne samenleving moet in gegoten worden, zij moet vrije mannen of liberalen vormen. »

Op hoog en lagen toon zingen de Ridders van den vuilen mortelhoop: « Vrijmetselarij en liberalism is één en hetzelfde ». In een redevoering door Emiel Grisar in de loge van Antwerpen uitgesproken en vervolgens aan al de Belgische loges gezonden, toonde hij dat reeds in 1845, de vrijmetselarij machtige vereenigingen bezat, die een invloedrijk werktuig waren ja een werkhuis of *fabriek* van *Liberale gedachten*. *Deze liberale gedachtenverbreeding* is, — altijd volgens den arbiedweerdige mortelbroeder — de dageraad *van den democratischen geest*, die optreedt en vooruitstreeft dat is te zeggen van 't socialism. De vrijmetselarij is bloeiend als een lentebloem, de armen en handen voor den arbeid vereenigvuldigen in getal, weldra omhelzen wij geheel het land broederlijk... *Het liberalism dat zijn wij, wij zijn er het denkbeeld, de ziel en het leven van*, in een woord *liberalism en vrijmetselarij zijn twee woorden om dezelfde zaak te bedoelen!* »

Een der grootste misschien wel de voornaamste inrichter der Belgische liberale partij was de grootmeester der vrijmetselarij B.·. Verhaegen. « Herinner U, spraken eenen vrijmetselaar van Brussel, herinner U het tijdstip waarop er in België geen liberalisme in vorm van partij bestond... Br.·. Verhaegen was het middenpunt waar *al de liberale elementen* van 't land zich rond schaarden. Dank aan hem dus *ontstond de liberale partij*. Brandend en langdurig was de strijd, eindelijk behaalden wij de zegepraal ».

« Wij hebben ons doel bereikt, antwoordde B.·. Verhaegen; ik zeg **ons** doel; want zegeviert **de liberale opinie**, aan de vrijmetselaars heeft zij haren triomf te danken ».

Eugène Sue schreef aan de vrijmetselaarsloge van Antwerpen, die den zedeloozen schrijver een gouden pen had opgedragen: « dank aan den machtigen en rechtveerdigen invloed welke de vrijmetselaarsloge van dag tot dag bekomen in België, staat zij aan 't hoofd der liberaal-socialisti-che partij. »

Dus, volgens de getuigenis der mortelbroeders zelf, is het liberalism gedwee de gehoorzame slaaf van marjan de vrijmetselarij. Vuil Marjan bedient zich altijd en overal van de *liberale associaties* om mannen onder haar vaandel te scharen, die een afschuw zouden hebben lid te zijn dezer goddelooze secte en die, zonder het te vermoeden, er de blinde werktuigen van worden.

Een gemeen program,

dat hebben de tongersche liberalen! Dat verdedigen ze in hunne blaadjes met een ijver om den duivel, hunnen vriend, beschaamd te maken.

Als ge zoo'n gazetje openslaat, dan straalt de gemeenheid u tegen uit elke kolom, uit elke letter, zou 'k haast zeggen.

Opgesteld door eenige liberale eerstebroekmannekens, op eene wijze, welke een eerlijk mensch zou doen blozen, wordt daarin alles wat maar eenigzins in betrekking staat met: *katholiek*, op lage wijze door den modder gesleurd.

De edelste katholieke werken worden belasterd in hunne uitvoerders; de deftigste priesters hatelijk gemaakt en bespottelijk afgeschilderd; kloosterlingen uitgescholden voor « vreemde fanatieke kerels »; nonnen en... kleinbroerkens gejudast; het vrij christelijk onderwijs voorgesteld alsof 't alle geleerdheid, alle wetenschap uit het volk wilde verwijderd houden; katholieke maatschappijen beschimpt en als achteruitkruipend afgemaald; en onder den kreet: « *De pastoor in de kerk!* » zenden ze bespieders de kerk in, om later hunne sussen van lezers de sermonen lasterend, en de godsdienstige plechtigheden verkeerd op te draaien.

En ziedaar, geachte lezer, in een paar woorden, heel 't program der tongersche liberalen.

En zeggen dat dit gemeen program in bescherming wordt genomen door 't *deftige* (!) liberalisme van Tongeren!

Geen 4 duiten waard.

In treinen en koffiehuizen, in nieuwsbladen en vlugschriften, treft men soms personen aan die uit de hoogte van hun standpunt heel diepzinnig en toch populair redeneeren over allerlei geloofszaken, die precies weten te vertellen dat de kerk in dit of dat punt niet op de hoogte is van onzen tijd. Indien men zoo iemand voor 't eerst hoort of leest denkt ge: Wat een kraan van verstand! Wat een rijkdom en schat van kennis moet in dien bol wel huizen!! En ge vergelijkt hem met eene geldbeurs vol goudstukken, doch jammer, al uw respect verliest gij als gij dien bol beter en beter leert kennen. Wanneer gij die beurs omkeert dan rollen er geene goudstukken uit, maar... 2 koperen centen... De eene, iets opgepoetst, heet « verwaandheid »; de andere die klinkt wordt genoemd « brutaliteit », samen geen 4 duiten, de rest is maar kale wind.

Zorgen wij voor eene wel gevulde « portemonnaie » met degelijke geloof- en godsdienstkennis!

In éens goed.

Wie bij zijn jas toeknoopen één knoopsgat overslaat heeft licht den heelen jas scheef om het lijf; hij moet de knoopen weer los maken en opnieuw beginnen. Zoo is het met biechten, doch met dit verschil dat, wie eene doodzonde (vrijwillig) overslaat, groot kwaad doet.

Dat hij die zich dubbel leed en dubbele wroeging van geweten wil sparen, het in eens goed doe!! X Y Z.

Stads- & Provincienieuws

Paardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 2 MEI.

Op de Markt van Tongeren van donderdag waren te koop gesteld, 321 koeien en kalveren, 211 vette varkens en 1600 magere varkens, schapen 0.

Apotheek. — Zondagsrust.

Zondag zal de Apotheek van M. VANDERYST alleen open blijven, van 12 uren 's middags tot 12 uren 's nachts, voor de dringende noodwendigheden.

De comptante betaling wordt vereischt.

Tongeren. — TER EERE VAN ST-ANTONIUS. — Verleden dinsdag, de eerste der 9 dinsdagen ter eere van St-Antonius, naderden in de kerk van 't Begijnhof, rond de *acht honderd* personen tot H. de Tafel, 't is te zeggen, veruit boven de honderd meer dan verleden jaar, op den eersten der 9 dinsdagen.

Een klinkend antwoord, voorwaar, op de lasterende aanvallen der geuzen op onzen heiligen godsdienst!

Dinsdag heeft te Tongeren het **huwelijk** plaats gehad van M. Armand Claessens, Advokaat met Mejofvrouw Wilhelmina Arckens.

Het huwelijk werd ingezegend door Mgr Deploige.

TOMBOLA
van den Volksbond St-Maternus.

De verkoop der nummers van den grooten tombola, ingericht, met de toelating der Bestuurlijke overheden, door den Volksbond St-Maternus, gaat zeer goed vooruit. Zulks zal voorzeker niemand verwonderen, als men den lagen prijs van het nummer (10 centiemen), en de talrijke en groote prijzen in oogenschouw neemt, waaruit deze tombola is samengesteld.

Inderdaad, met een nummer te koopen, kan men

1000 frank voor 10 centiemen

winnen, buiten de 500 andere prijzen (koe, naaimachien, velo, enz. enz.), die op eenen binnen kort te bepalen datum, uitgelot zullen worden.

In afwachting heeft daarenboven de 4e Zondag van iedere maand, en dit gedurende 10 achtereenvolgende maanden de uitloting plaats van eene obligatie der stad Brussel, (Leening van 1905, naamwaarde 100 franken) waarmede het groot lot van 250.000 franken kan gewonnen worden. Men heeft dus verschillende kansen om, voor *10 CENTIEMEN*, het

groot lot van 250.000 fr.

te winnen. Reeds drie obligatiën zijn uitgelot en aan de gelukkige winners overhandigd geworden; de trekking voor de 4e obligatie zal plaats hebben, zondag 28 April aanstaande, ten 4 ure namiddag, in het lokaal van den Volksbond; iedereen wordt op deze trekking toegelaten. Niemand late deze nieuwe kans voorbijgaan, zonder zich nummers aan te schaffen om deel te nemen aan deze trekking.

Zeer vele en prachtige prijzen zijn reeds toegekomen voor dezen tombola en bijna dagelijks worden er nieuwe ingezonden. Onzen eerbiedwaardige Senator, de Heer Graaf de Renesse, onze achtbare Volksvertegenwoordigers, de Heeren Helleputte en Desmaisières, waren van de eersten om prachtige geschenken van groote waarde te sturen. Hun voorbeeld is gevolgd geworden door andere voorname personen die aldus hunne belangstelling aan den Volksbond willen bewijzen; ook kan men zonder overdrijving zeggen dat deze tombola in belangrijkheid al de tombola's overtreft die tot hiertoe in Tongeren hebben plaats gehad.

Iedereen koope dus nummers; zij zijn te bekomen, op het bureel van dit blad in het lokaal van den Volksbond, en in de voornaamste koffiehuizen en winkels der stad. (Zie verder de aankondiging.)

De derde en laatste vertooning van het drama van Paul Féval: **DE BULTENAAR OF RIDDER HENRI DE LAGARDÈRE**, verleden zondag in de Concordia door de tooneelkundige maatschappij: **De Witte Lelie** gegeven is even goed als de twee eerste gelukt. Nogmaals kweten de tooneelspelers opperbest hunne taak en verwierven den grootsten bijval.

De Kamer van inbeschuldigingsstelling van het Beroepshof van Luik, komt te verzenden voor het **Hof van Assisen der provincie Limburg**, den genaamde Rijks, Pieter, zoon van Gerard en van Anna-Gertrudis Hansen, geboren te Heythuizen (Nederland) den 22 Maart 1873, werkman, woonachtig en verblijvende te Overpelt.

Hij wordt beticht, te Overpelt of elders, in andere plaatsen van het arrondissement Hasselt, in den loop dezer tien laatste jaren en bijzonderlijk in den loop der jaren 1903, 1904, 1905, 1906 en 1907, namelijk den 30 Januari 1907, schandelijke feiten gepleegd te hebben op den persoon van zijn wettig kind, minder dan 14 jaren oud, op het oogenblik dat deze daden bedreven werden.

BEDEVAART
naar O. L. VROUW VAN SCHERPENHEUVEL.

De jaarlijksche bedevaart van Nederheim, Tongeren en omstreken, met specialen trein, naar O. L. Vrouw van Scherpenheuvel, is vastgesteld op *Woensdag 1 Mei.*

Nederheim, v.	7.34	Scherpenh., v.	16.45
Tongeren,	7.42	Bilsen, a.	18.—
Hoesselt,	7.54	Hoesselt,	18.05
Bilsen,	7.59	Tongeren,	18.22
Scherpenh., a.	9.26	Nederheim,	18.32

De prijs der kaarten heen en weer is bepaald voor de 3e klas fr. 2,05; 2e klas 3,50, met verhooging van 5 centiemen voor de verschillige onkosten.

De kaarten zijn verkrijgbaar tot maandag 29 *April, ten 10 ure, ten laatste*, te Tongeren op het bureel van ons blad.

De voorste waggons van den trein zullen behouden zijn voor de mannen, en de achterste voor de vrouwen, om de goede orde gemakkelijker te handhaven.

Alles tot meerdere eer en glorie van God en zijne Heilige Moeder.

Provinciale tentoonstelling te St-Truiden in 1907.

Zooals wij het reeds aangekondigd hebben, bevat het feestprogramma bijzonderlijk groote muziekale uitvoeringen.

Van nu af aan is het zeker dat de Legia, de beroemde Waalsche Zangmaatschappij, alsook de vermaarde muziekkorpsen van Bois Boussu en Morlanwelz zich zullen laten hooren in de uitgestrekte feestzaal der Tentoonstelling.

— Wij hebben reeds aangekondigd dat verscheidene firmas des lands deelnemen aan de Tentoonstelling. — Aan die reeds aangekondigde lijst moeten wij nog het Syndicaat der Koolmijnen van Luik bijvoegen, alsook de Maatschappij van Baume en Marpent, welke laatste zal tentoonstellen in een afzonderlijk paviljoen.

— De Tentoonstelling van Limburg, zooals deze van Luik, zal groote collectiviteiten bevatten en inzonderheid die der brouwers, mouten stofvervaardigers van Limburg. Deze hebben vele vergaderingen gehouden en reeds de groote lijnen hunner collectiviteit geëindigd. Het inrichtingscomiteit is samengesteld door de voornaamste personen van Limburg en men mag zich verwachten aan eene collectiviteit die in overeenkomst zal zijn met de belangrijkheid zelve welke deze nijverheden verworven hebben in Limburg.

Van den anderen kant worden collectiviteiten ingericht in verscheidene steden des lands.

Bijzonder te Luik zijn er reeds verscheidene samengesteld, tusschen dewelke kan aangestipt worden de meubeleeringsnijverheid, die der kleederen- en der prachtartikels, alsook deze der handelaars in wijnen en sterke dranken.

De Hoofdmaatschappij van Landbouw van België. — De voorzitter dezer machtige vereeniging, de heer senator Dumont Eugeen, heeft gebruik gemaakt van de algemeene vergadering der maand april om de aandacht te trekken op de groote belangrijkheid die de Tentoonstelling van Limburg zal aanbieden, en om de leden dezer Maatschappij aan te zetten er deel aan te nemen. Zonder twijfel zal deze oproep beantwoord worden.

Rosmeer. — Octaaf ter eere van de H. Bertilia, van woensdag 1e tot woensdag 8e Mei.

Orde der goddelijke diensten: woensdag 1e Mei, plechtig feest van de H. BERTILIA. — De eerste mis om 6 1/2 ure, — de Hoogmis met sermoon door den Wel. Eerw. Heer Lenaerts, pastoor te Membruggen, om 9 1/2 ure.

Zijne Heiligheid Paus Gregorius XVI verleende in 1840, ten eenwigen dage, een *vollen aflaat*, aan alle christenen die, op 1e Mei, van af de eerste Vespers tot zonsondergang, na gebiecht en gecommuniceerd te hebben, de kerk van Rosmeer bezoeken en er bidden ter intentie van Zijne Heiligheid. — De 13e Augustus 1901, is, tot meerdere eer van God en het heil der zielen, door Z. H. Paus Leo XIII, deze *volle aflaat*, ook toepasselijk aan de zielen des Vagevuurs, onder dezelfde voorwaarden, uitgestrekt tot de zeven volgende dagen, en kan dus verdiend worden, iederen dag der Octaaf, ter eere van Sinte Bertilia, van af 1e Mei tot 8e Mei inbegrepen.

Zondag 5e Mei. — *Plechtige begankenis* ter eere van de H. Bertilia, feestrede door een Z. E. Pater Minderbroeder van Heckheim.

De eerste Mis om 6 uren, de tweede Mis om 7 3/4 u., de derde Mis om 9 u., en de plechtige Hoogmis om 10 uren.

De overige dagen der Octaaf en der gansche maand Mei, *in de week*, de H. Mis om 6 1/2 u., en des *zondags* om 7 en om 9 uren. De pelgrims worden overlezen en de relikwie van de H. Bertilia wordt vereerd, gedurende de maand Mei, na alle goddelijke diensten.

DE ERFENIS
VAN SIR GEORGE

2e VERVOLG.

Sir George, die bijna angstig was geworden door de scherpe woorden van het meisje en den vloek, dien zij wilde uitspreken, was dankbaar voor deze afleiding. De vrouw, die hij op de knieën had zien liggen, was opgestaan en kwam nu naar het meisje; haar gelaat was gerimpeld, verouderd en leelijk, doch niet gemeen, en de tanden, die het besproeiden, gaven er iets edels aan.

— O, lieveling, houd op! riep zij, en laat den vloek maar heengaan. Hij, die daar ligt, wordt nu gehaat door den dood van een ander en evenzeer door hem, die alleen zijn achtergebleven.

— Baten zal het hem niet! antwoordde het meisje op schrillen, woesten toon; haar blik wendde zich af van Soane, en vloog door de kamer, alsof zij plotseling ontwaakte en iemand miste. Neen! Maar moet hij vermoord worden, zonder dat iemand er voor gestraft wordt? Moet hij sterven, zonder dat iemand er voor boet? Hij, die altijd een glimlach voor ons had, en nooit ruwe woorden of gedachten? Die nooit iemand onrecht deed of iets kwaads toewenschte. Doch ligt hij nu daar! O, moeder, moeder, ging zij voort, terwijl eene trilling van pijn opeens haare stem smoorde, wij zijn alleen! Wij zijn alleen! Nooit zullen wij hem weer die deur zien binnenkomen.

De oude vrouw snikte als een kind en gaf geen antwoord, en het meisje legde met een gebaar, schoon in zijn eenvoud, het grijze hoofd tegen haren schouder. Toen zag zij sir George aan.

— Ga heen, zegde zij; doch hij zag dat de tranen in hare oogen stonden. Ga heen! Ik was buiten mijzelven, een poos geleden, toen ik u ging opzoeken. Ga heen, mijnheer, laat ons alleen.

Ontroerd door de plotselinge verandering, evenzeer als door hare schoonheid, aarzelde sir George, mompelend, dat hij haar misschien op eene andere wijze kon helpen. Doch zij schudde het hoofd. Onwillekeurig eerbiedigde hij de droefheid, die zich eindelijk kon uiten; hij keerde zich om, verliet zachtjes het vertrek en ging weer naar de binnenplaats.

De avondtucht koelde zijn voorhoofd af, en bracht hem terug tot kalmen ernst en tot de achtteuende eenw. In de kamer die hij had verlaten, was het meisje het eenige buitengewone. De meubels, de meubelen, het bed waarop de dooie lag, alles was in 't eikaar in harmonie en gebeurtenissen hij het verwacht zou hebben in de woning van zijnen oudersmeester.

Maar het meisje, het meisje was prachtig en even zonderlinge. Sir George voelde zijn hoofd duizelen en zijne oogen gloeiden als hij aan haar dacht. Hij overlegde het verhaal, dat hij er bij White zou kunnen van maken.

— Waarachtig, mijnheer, zegde hij hardop, tot mijne verbazing zag ik, dat ik in Oxford was. Het had Granada of Bagdad, of Florencie moeten zijn! Ik geef u mijn woord, dat de houris, die de Montagu in de Hammam te Stamboul zag, in vergelijking met haar niets waren!

De personen, waar hij tusschen door gegaan was, om naar binnen te komen, stonden nog voor het huis. Toen hij de plaats over was, zag hij om en merkte dat zij hem nastaanden, en gehoor gevend aan eene plotselinge nieuwsgierigheid, wenkte hij den aanbijzijnde, bij hem te komen.

— Kom eens hier, vriend; ik moet u spreken.

Aarzelend en achterdochtig kwam de man naderbij.

— Wie is het, die daar binnen dood ligt?

— Dat weet I ne Genade immers, antwoordde de man voorzichtig.

— Neen, dat weet ik niet.

— Dan zult gij de eerstge in Oxford zijn, heernam de man, hem met een zonderlingen blik aanziende.

— Dat is wel mogelijk, sprak Soane ongeduldig. Denk maar, dat het zoo is, en antwoord op mijn vraag.

— Het is Masterson, de gewezen portier van Pembroke.

— Zoo! En op welke wijze is hij gestorven?

— Dat is juist de vraag, antwoordde de man, schuw om zich heen ziende. Het is een leelijk geval en ik heb geen lust, in de moeilijkheden te komen. O, zeker, ging hij voort, toen sir George hem iets in de hand stopte, ik dank Uwe Genade, ik zal op uwe gezondheid drinken. Ja, het is Masterson, de arme keerel; voor twee dagen was hij nog zoo gezond als gij of ik, neem mij niet kwalijk. Hij stond dien avond aan de poort, en op een van de verdiepen was een souper, al de edelleden in het College, Uwe Genade begrijpt mij wel. Omdat was een nur voor middernacht stuurde de « Master » hem naar de heeren om te zeggen, dat hij door het leven niet kon slapen. Wat er verder gebeurd is, weet men niet recht, maar zij beten hem binnensmeen en gaven hem wijn, en al bij toen heengingen, en terugkwam bij het gezelschap weg was, kan men niet zagen. Men weet alleen, dat hij tegen den morgend gevonden werd, stijf en koud onder aan den trap; hij had den hals gebroken. Sommigen zeggen, dat er iets op de trap gelegd was, om hem te doen vallen. En als dat waar is, ging de man voort, te gelijk zijne werkelijke meening verradend, dan is het een reuzige schande dat de wet de schuldigen niet straft. Maar de coroner schreef het aan een ongeluk toe.

Sir George haalde de schouders op. Zijne nieuwsgierigheid en zijn verlangen om iets omtrent het meisje te vernemen, deden hem zeggen:

— Zijne dochter is erg bedroefd.

De man uitte iets onverstaanbaars.

— Ah, zegde hij dan, misschien heeft zij daar wel reden toe. Uwe genade komt immers niet van hem!

— Van wien? Ik kom van niemand.

— O, dat is waar, sir, ik was het vergeten. Toen ik u met haar zag komen.... maar gij zijt een vreemdeling.

Soane had wel eens willen weten, wat hij bedoelde, doch hij meende, ver genug gegaan te zijn. Kortaf wenschte hij den man goeden nacht, en sloeg snel de *S-Aldate's Street* in. Van daar was hij in een oogenblik in *de Mijter*, waar de bediende en 't reisgoed reeds wachtten.

In die dagen bestond er nog een duidelijk en onmiskenbaar onderscheid in de kleeding. Tusschen de pruik, die veertig guinjes kostten, en het beetje poeder, waarmee sommigen zich vergenoegden, waren de overgangen sterk afgeteekend. Kanten manchetten kostten vijf pond het paar en tluweel en zijde werden des morgens gedragen. De kleeding van den man die in een nacht bij Almanack duizend guinjes won of verloor, verschilde evenzeel van het toilet van den gewonen, welgestelden edelman, als diens gewaad van dat van zijn advocaat of geneesheer.

In *de Mijter* werd Sir George dus beschouwd als een voormaam heer; hij kreeg een uitmuntend souper in de beste kamer, en toegang van een postrijtuig met vier peerden voor den volgenden morgend, alles met veel buigingen en complimenten en onder het herhaaldelijk neemen van mutsen, naar wiens huis hij zich wilde begeven. Want in die dagen was een edelman een edelman, maar een paar was een paar. Kort geleden had men gewaagd er een op te hangen, doch onder allerlei verontschuldigingen, in een landaauer met zes peerden, en met een zijden strop.

Sir George had niet de minste aanspraak mogen maken op den roem van moedeheld, dien *St-James's Street* hem weerdig keurde, als zijne gedachten gedurende het souper niet grootendeels vervuld waren geweest met de vrouw, die hij zooeven verlaten had. Hij wist zeer goed wat Lord March of Tom Hervey zouden doen, als zij in zijne plaats waren, en ofschoon hij niet meer smaak had in een ongeregeld leven dan past voor een man van zijnen stand, die geen Methodist was en ook geen Lord Dartmouth, dacht hij meer dan misschien voorzichtig was, aan hare schoonheid, en aan hetgeen welliicht gebeurd zou zijn, als zijn hart iets minder week was geweest, of als hij zich iets minder gebonden had gevoeld door den niet al te strengen leefregel, dien hij in acht nam.

De vader was dood. Het meisje was arm, waarschijnlijk was haar ideaal van een minnaar een pronkertje van het Zoll-ce, met linnengoed vol slekken en kanten bij een ouderkleeder gekocht, en die reeds des morgens Tonken was van ale. Was het denkbaar, dat zulk een vesting lang weerstand zou bieden?

Toen Soane al de dingen bij zichzelven overlegde, werd hij boos over zijne zelfverloochening. Hij stelde zich Rena voor, de vriendin van Lord March en vond haar ver beneden het meisje van hedenavond. Hij schilderde zich al, welk een opgang zij zou maken, en hoe hij haar kon voorthelpen; totdat hij ten laatste zichzelf uitschold voor een heilige en een Scipio. Toen, ofschoon het reeds laat was, liet hij den logementhouder komen, en vroeg of M. Thomasson te Pembroke was.

— Ja, sir George, antwoordde de logementhouder, en vroeg of hij om « den eerwaerden heer » zou sturen.

— Neen, beval Soane. Als ik een draagstoel kan krijgen, ga ik naar hem toe.

— Er is er een beneden, om Uwe Genade te dienen. De mannen wachten reeds.

Door den logementhouder voorgelicht, en door zijnen bediende opgewacht met zijnen mantel, stapte sir George statig den trap af, nam plaats in den draagstoel en werd naar Pembroke gebracht.

Doktor Samuel Johnson, van Johnson's Court, *Fleet Street*, genoot in die dagen wel eenige beroemdheid, doch niet zooveel, dat de menschen, die te Pembroke College » bezochten, zich haastten, hun eerbied te betuigen aan de tweede vier liepting boven de poort, waar hij dertig jaar geleden gewoond had — zooals nu gedaan wordt. Gewoonlijk zagen zij niet hooger dan het spitsboograam van de eerste verdieping, waar de welgevormde witte schouder van een marmeren beeld, uitkomend tegen een achtergrond van donk ridraas zijden draperijen, de aandacht trok. Sir George zag uit zijnen draagstoel op naar het welbekende raam, en glimlachte eenigens minachtend, toen hij zag dat het vertrek schitterend verlicht was.

De eerwaarde Frederick is niet veel veranderd, mompelde hij. Hemel, wat konden wij hem plagen!... Ach! Is hij thuis? vroeg hij aan den bediende, toen deze den draagstoel opende. Ja, ik kom boven.

Om de waarheid te zeggen, had de rector Frederick Thomasson zulk een tijnen neus, waar het rijke studenten geld, of iets wat daarmee in verband stond, dat het wel vreemd geweest zou zijn, als zijn instinct hem niet had thuisgehouden, evenals een magneet, al ziet men die niet, de naald aantrekt.

Dezelfde aandrift deed hem, zoodra hij zijnen bezoeker hoorde naderen, naar den trap vliegen, waar hij, als hij zijn zin had kunnen volgen, den baronet aan zijn hart gedrukt en misschien op Parijsche manier, want dat deed hij geerne, een paar tranen op zijne schouder geweend zou hebben. Doch Soane, die hem kende, hield hem kalm met zijn rietstok op een afstand en de eerweerde Frederick moest zich vergenoegen, met oogen en handen ten hemel te heffen, om zijne blijdschap te toonen over het wederzien van zijn vroegeren kweekeling.

— O, sir George, ik ben onuitsprekelijk verheugd! riep hij. Mijn weerde heer, mijn zeer weerde heer, welkom in mijn armoedig verblijf! Dat is nu eerst eene verrassing! Gaudeamus! Gaudeamus! U weer hier te zien, zoo van het veld uwer overwinningen! Vergeef mij, weerde heer, ik moet en zal u nogmaals de hand drukken!

Eindelijk gelukte het hem, de hand van sir George te bemachtigen, en hij streelde en liefkoosde die, met zijn dikke blanke handen, terwijl hij hem met alle teekenen van ontroering in de kamer bracht.

— Wel, zegde sir George, terwijl hij bleef staan en om zich heen zag. En waar is zij... Tommy?

— De oude naam! Wat is het toch heerlijk, dien te hooren! riep de leeraar, terwijl hij met een keurig zakdoekje langs zijne oogen streek, alsof het geluk hem te machtig werd.

— Maar in ernst, Tommy, waar is zij? drong Soane aan, steeds lachend om zich heen ziende.

— Mijn weerde sir George! Mijn vereerde vriend! Gij moet ook altijd grappen maken!

— En vertel mij eens eerlijk, Tommy, zijn al die bollen van u?

— Tut, tut! riep M. Thomasson. Gij hebt ook zulk een tijnen smaak. Ik heb M. Walpole hooren zeggen, dat sir George Soane slechts weinig opleiding noodig had, om een kenner te zijn. Een scherpe blik! Een tijn onderscheidingsvermogen! Een...

— Zeg, Tommy, aan hoeveel menschen hebt gij dat reeds verteld? vroeg sir George. Maar komaan, schet nu maar uit, en vertel mij wat van uzelven. Wie is de laatste adellijke spruit, wiens wasdom gij geregeld hebt?

(Wordt voortgezet)